

Det är en fråga om Kubas existens

Utan att vara blåögda: Det är inte bara en fråga om ekonomin, det är en fråga om Kubas existens.

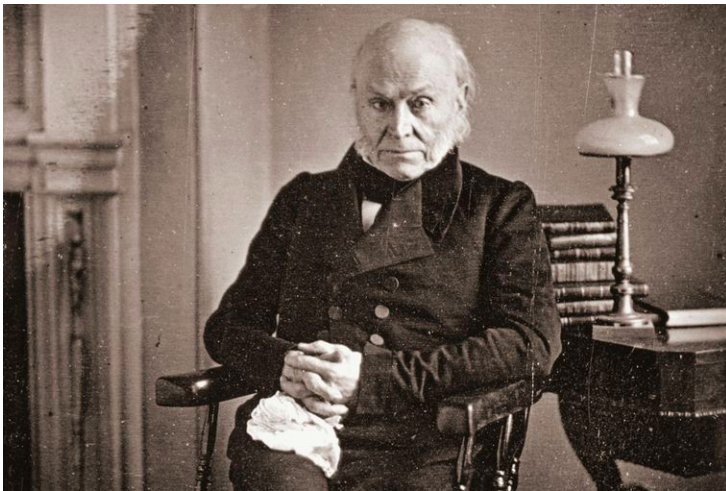
Huruvida den kubanska ekonomins svårigheter är 1. en direkt följd av USAs ekonomiska aggression (som underlättades av att vi förlorat de allierade vi hade i det socialistiska Europa), eller 2. om de är en konsekvens av att den socialistiska ekonomiska modellen med statligt ägande och central planering inte skulle vara genomförbar, eller 3. interna fel i genomförandet av den ekonomiska modellen, eller 4. en kombination av de tre föregående orsakerna (och i vilken proportion?), har debatterats i mer än 60 år.

Och detta är inte någon lokal kubansk debatt: den hänger samman med universella dilemman i det mänskliga samhället. Liknande kontroverser (som naturligtvis aldrig är exakt likadana) ägde rum i det forna Sovjetunionen, där de ledde till landets i stort sett katastrofala undergång 1991, och även i Kina, där de först ledde till den "stora kulturrevolutionen" 1966, som också var katastrofal, och sedan till de i stort sett framgångsrika reformerna av den ekonomiska modellen som inleddes 1978.

Men Kuba, vårt älskade hemland, är annorlunda och mer komplicerat, vare sig vi gillar det eller inte. Det som står på spel är inte bara den ena eller andra ekonomiska modellens funktionsduglighet, utan det handlar om nationens existens. Ingen i världen ifrågasätter om Kina bör existera, med kulturrevolution eller en "socialistisk marknadsekonomi", eller om Ryssland bör existera, med central planering eller med kriminella oligarkier? men Kubas existens har alltid varit hotad.

I april 1823 formulerade USAs dåvarande utrikesminister och senare president John Quincy Adams sin doktrin om "mogen frukt" på följande sätt: "Det finns lagar för politisk gravitation precis som det finns lagar för fysisk gravitation, och på samma sätt som en frukt som skiljs från sitt träd av vindens kraft inte kan, även om den skulle vilja, undgå att falla till marken, så måste Kuba, när det en gång har skilts från Spanien, och det konstgjorda band som binder det till Spanien har brutits, och inte kan stå på egen hand, med nödvändighet gravitera mot den nordamerikanska unionen och endast mot den...".

I 200 år har USAs utrikespolitik gentemot Kuba varit konsekvent med denna vision. Motståndet från det kubanska folket, som har en annan syn på sin egen framtid, har också varit konsekvent under samma 200 år. Detta beskrev Silvio för oss i sin fina sång *Me acosa el carapálida /Blekansiktet trakasserar mig/* från 1983.

John Quincy Adams 1840. Library of Congress

Att förutsäga framtida händelser, konsekvenserna av våra beslut idag, är en av människans grundläggande förmågor. Utan den skulle vi inte ha något "tänkande" utan bara "reflexer", automatiska reaktioner på omedelbara risker eller fördelar.

Kommer "blekansiktena" att sluta trakassera oss om vi genomför den ena eller andra ekonomiska reformen?

Det kommer de inte att göra. De såg att vi under en tid inte tillät egenföretagande och sa "det finns ingen frihet"; de såg att vi begränsade kooperativ till jordbrukssektorn när vi trodde att vi inte var mogna för industriella kooperativ, och sa "det finns ingen frihet"; de såg att vi inte öppnade för privata företag under en tid och sa "det finns ingen frihet"; de såg att vi inte underlättade för utländska investeringar eller inte gav dem tillräckliga privilegier och sa "det finns ingen frihet".

Kuba har redan genomfört betydande förändringar i alla dessa frågor utan att förlora ekonomins socialistiska karaktär. Och vad skulle kunna komma härnäst? De kommer att vilja ha stora konsortier av privata företag, de kommer att vilja ha direktanställning och inflytande över den interna lönepolitiken, de kommer att vilja delta i ägandet av våra viktigaste statliga företag, de kommer att vilja ha storgodsegendom av mark, de kommer att vilja delta i utrikeshandeln, de kommer att vilja begränsa fackförningarnas roll, de kommer att vilja minska arbetarnas deltagande i företagsledningen, de kommer att vilja ha en flexibel politik för uppsägningar, de kommer att vilja begränsa socialförsäkringen, de kommer att vilja ha utländska investeringar inom hälsovård och utbildning, de kommer att vilja ha privata massmedier, och så vidare, och så vidare, och om vi inför suveräna kontroller av allt detta kommer de återigen att säga "det finns ingen frihet".

Saken är den att deras problem är inte den ena eller andra regleringen av ekonomin; deras problem är Kubas existens, deras problem är folkmakten, deras problem är fördelningen av rikedomar. Och det kommer vi inte att ändra på.

Nu argumenterar jag inte för stelbenthet eller misstänksamhet mot minsta förändring, eller för att rättfärdiga byråkratiska anpassningar och långsamhet i utformningen och genomförandet av nödvändiga förändringar. Det skulle vara en annan väg mot en katastrof, men dock en katastrof.

Vi måste förändra eftersom världsekonomin har förändrats. Fidel var den förste att säga det: "**Revolution är att förstå det historiska ögonblicket, det är att förändra allt som behöver förändras**", sade han i maj 2000.

2000-talets ekonomi kräver en mycket högre grad av internationell integration (globalisering) än på 1960-talet. I 2000-talets ekonomi krävs en större dynamik i skapandet och nedstängandet av företag. 2000-talets ekonomi fungerar genom nätverk och affärsförbindelser, både nationella och transnationella. 2000-talets ekonomi kräver företag som ständigt förändrar sina produkter och tjänster, ofta på ett "oplanerbart" sätt, och som tar de risker som detta innebär. I 2000-talets ekonomi finns det sektorer där kunskap är den viktigaste komponenten för kostnaden och priset på produkter och tjänster och där arbetarnas kreativitet är den viktigaste

faktorn för produktiviteten. I 2000-talets ekonomi kopplas vetenskapen direkt samman med produktionen och gränserna mellan företagssektorn och budgetsektorn suddas ut. I 2000-talets ekonomi skiljs ägandeformerna ytterligare från förvaltningsformerna (vilket påbörjats mycket tidigare), och det krävs en hel del nytänkande inom förvaltningen.

Allt detta måste man förstå på djupet för att inse att vi måste genomföra många förändringar, och vi måste göra dem snabbt. Men i denna mening betyder första personen plural ("vi") att det är vi, kubanerna som "gör Kuba", som måste genomföra dem.

Och denna åtgärd kan inte vara blåögd, eftersom vi också har geopolitiska begränsningar. Peking ligger 11 146 km från Washington, Havanna ligger 370 km från Miami (30 gånger mindre); Kina har 1 402 miljoner invånare, Kuba har 11 (127 gånger mindre).

Dessa begränsningar gör att vi måste beakta vilka konsekvenserna kan bli av det vi gör idag, inte bara de omedelbara utan också konsekvenserna på längre sikt, och inte bara inom ekonomin utan i den "politiska ekonomin" som är det som verkligen existerar.

Och dessa realiteter kräver att vi alltid är beredda att återvända till sången om "blekansiktet" och upprepa så många gånger som nödvändigt: Jorden vill ta mig, vattnet vill ta mig, luften vill ta mig, och endast elden jag ger.

Agustín Lage, La Pupila Insomne 220704 (Övers: C. Vaple)

Sin ingenuidades: No es solo sobre la economía, es sobre la existencia de Cuba

HÄV BLOCKADEN MOT KUBA!

Bli en del av solidaritetsrörelsen!

Bli medlem i Svensk-Kubanska!

Eller skicka ett bidrag till Stödfonden

Ange namn, e-post, adress och skicka 300 kr för ett års medlemskap (150 för pensionärer, arbetslösa och studerande)

Swish 123 589 0975 eller Pg 40 54 11 ? 0

Bidrag till insamlingen ?Mediciner till Kuba?

23 57 15 ? 0 ELLER Swish 123 182 37 72